

УДК 338.45:336.64

*Редько Л. І.,
к.е.н., ст. викладач кафедри менеджменту,
Таврійський державний агротехнологічний університет,
м. Мелітополь*

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА РІВНІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Економічний прогрес засновується на реальних досягненнях у процесі економічного зростання, що й має слугувати критерієм оцінювання господарських заходів. Будь-який процес, який відбувається в природі, суспільстві, науці та в усіх інших сферах людської діяльності, має за ознаку ефективність, і критерієм її є певні досягнення, які характеризують цю ефективність. Критерій, з одного боку, повинен відображати кінцевий результат здійснення господарських заходів, виходячи з поставленої суспільством соціально-економічної мети його розвитку, а з іншого – давати якісну характеристику такому результату [1].

Якщо розглядати інноваційний шлях розвитку як один з варіантів розміщення капіталу, то, виходячи із загальних підходів фінансового менеджменту, повинні існувати альтернативні варіанти розміщення, порівняння з якими надає можливість оцінити всі переваги й недоліки досліджуваного варіанта [2]. Інакше кажучи, необхідно сприяти інноваційному розвитку як на рівні держави, так і на рівні будь-якого сучасного підприємства. При цьому слід зважати на те, що економіка будь-якої країни розвивається під впливом об'єктивних економічних інститутів.

Функціонування будь-якої системи фінансового управління повинне мати відповідне інституційне забезпечення, що передбачає розробку та прийняття відповідних законів, статутів, постанов уряду, наказів міністерств та відомств, статутних документів, нормативів, інструкцій, методичних вказівок тощо, а також отримання ліцензій. Це зумовлено тим, що інститути – це правила, що обмежують поведінку економічних агентів і упорядковують взаємодію між ними, а також механізм примусу, що забезпечує дотримання встановлених правил [3, с. 287].

Всі інновації у сфері управління фінансовими ресурсами підприємства, орієнтовані на динамічний розвиток і невинне підвищення ефективності промислового виробництва, мають спиратись на власну юридичну базу або відповідні нормативно-правові акти, тобто інститути.

Слід також зауважити, що на сьогодні відсутність дієвих інститутів інвестиційного фінансування перешкоджає міжгалузевому «переливу» фінансових ресурсів. Високотехнологічні та наукоємні галузі практично не мають доступу до фінансових ресурсів для забезпечення інновацій, а це поглиблює спеціалізацію країни на товарах нижчого рівня переробки та на видобуванні сировини. Технологічне відставання українських підприємств від зарубіжних конкурентів пов'язано, зокрема, з їх низькою інноваційною активністю, слабким рівнем сприйнятливості до нововведень. Керівники та спеціалісти вітчизняних підприємств досі не мають повного уявлення про роль інновацій в економічному розвитку, не використовують сучасних методів управління інноваційними процесами.

Інституційне середовище впливає й на інвестиційну привабливість як чинник управління фінансовими ресурсами. Через відсутність стимулювальних інститутів кількість пропозицій щодо інноваційно-інвестиційних проєктів зменшується, а разом з тим знижується потенціал інноваційності самого підприємства.

Однією з важливих форм партнерства може стати проєктне фінансування, що супроводжується виявленням, оцінюванням та розподілом ризиків між сторонами угоди про партнерство, забезпеченням фінансової безпеки великих, капіталомістких проєктів, виключає можливі збитки і припинення проєктів [4, с. 16]. Але більш дієвим методом воно буде за умов комплексного використання з інституціональним проєктуванням.

Підприємство, тобто суб'єкт господарської діяльності, виступає як один із факторів виробництва та ресурсного забезпечення. Обмеженість фінансових ресурсів на підприємстві була й залишається «ядром» економічного аналізу. Саме такий аналіз дає змогу розкрити та мобілізувати внутрішньогосподарські резерви, оцінити рівень виконання фінансового плану, своєчасно виявити нестачу фінансових ресурсів та знайти шляхи їх ліквідації, а також вибудувати перспективні кроки та джерела розвитку підприємства. Виходячи з цього, ключем до успішного розв'язання цієї проблеми є ефективне та доцільне управління ними.

Організація інноваційного процесу управління фінансовими ресурсами на всіх стадіях перебуває під впливом певних інституційних особливостей. Перш за все, відносно обмежена мобільність наукових знань та досягнень сучасної економіки зумовлює отримання переваг підприємствами, які прагнуть дотримання активної інноваційної стратегії лідерства. По-друге, підприємства намагаються пристосуватись до динамічних змін у ринковому середовищі та реалізувати власні

стратегічні та фінансові цілі, але це, зокрема, залежить і від національної специфіки інституціональних засад діяльності. Наприклад, системи управління інноваційною діяльністю, правового регулювання фінансового управління на підприємствах, взаємодії з інноваційно розвиненими підприємствами як України, так і зарубіжними, сприяння державних органів кооперації для створення інноваційних проєктів. Завдяки цьому можна сподіватись на подальші успіхи інноваційних проєктів та заощадження коштів.

Організація інноваційного процесу на всіх стадіях, починаючи з наукових досліджень та закінчуючи стратегією виходу на ринок нового продукту, на промислових підприємстві відчуває вплив, як загальнонаціональних інституціональних особливостей, так і корпоративних.

Таким чином, доцільно досліджувати специфіку інституціональних передумов, які б сприяли реалізації інноваційного потенціалу підприємства. Зокрема, об'єктом аналізу стали високотехнологічні наукоємні компанії провідних за технологічним рівнем країн – Німеччини та Великобританії.

Список використаних джерел:

1. Финансовое положение предприятия (оценка, анализ, планирование): Научно-методическое издание / Под ред. д.э.н., профессора А.В. Чуписа. – Сумы: Издательство «Университетская книга», 1999. – 332 с.
2. Скрипник А.В. Інноваційні перспективи України // Фінанси України. – 2008. – № 5. – С. 103-114.
3. Ткач А.А. Інституціональна економіка. Нова інституціональна економічна теорія. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 304 с.
4. Федулова Л.І. Інституційно-фінансові можливості забезпечення інноваційної діяльності // Фінанси України. – № 12. – 2007. – с. 3-16.